

Skriftlig innspill fra Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS)

Høring: En mer praktisk skole. Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.-10. trinn

Innspillsdato: 11.10.2024

På lag for en mer praktisk, variert og relevant skole!

Høring til Meld. St. 34 (2023-2024)

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS) er glad for at meldingen om en mer praktisk skole nå foreligger. Vi ser fram til å bidra i arbeidet med å sikre en skole med mer praktisk læring i alle fag, der også de praktiske og estetiske fagene styrkes for alle elever – både med hensyn til lærerkompetanse, verksteder, utstyr og støtteressurser.

Kompetansekrav i praktiske og estetiske fag

I meldingen løftes lærere med fagkompetanse i praktiske og estetiske fag fram som verdifulle for arbeidet med skoleutvikling for mer praktisk læring (Meld. St. 34 (2023-2024), s. 43). Det er derfor bekymringsfullt at det heller ikke i denne meldingen foreslås kompetansekrav i praktiske og estetiske fag. KKS ser på kompetansekrav som grunnleggende for å få til den ønskede snuoperasjonen for å gjøre skolen mer motiverende, variert og praktisk i alle fag.

Regjeringen peker på utfordringene ved at om lag halvparten av lærerne som underviser i praktiske og estetiske fag ikke har studiepoeng i fagene. I dag kan lærerstudenter gjennomføre 5-årig grunnskolelærerutdanning **uten** å få kjennskap til, eller utvikle erfaring med, praktiske og estetiske fag.

Hvordan skal lærere uten kompetanse i praktiske og estetiske fag kunne gjøre undervisningen mer praktisk for elevene i klasserommene, slik både LK20/LK20S foreskriver og slik politiske myndigheter ønsker? Formell fagkompetanse er et avgjørende grep for å løfte praktiske og estetiske fag og styrke et praktisk, variert og relevant innhold i skolen.

Vi siterer Madelen Kloster, leder av Elevorganisasjonen. i høringen 8.10.24:

«En essensiell faktor for å få til en praktisk og variert skole, kjære komité, er at vi har kvalifiserte lærere til å undervise oss i de praktiske og estetiske fagene.»

Dette understøttes av kartleggingen "*Kunst og kulturfag på vent? Kartlegging og analyse av kunst- og kulturoplæring i grunnskolen i Norge 2022. (2023)*", gjennomført av Oxford Research på oppdrag fra KKS.

Vurdering og eksamen som fremmer mangfold og praktisk læring

KKS ser positivt på videre utprøving av praktiske eksamensformer i grunnskolen og i praktiske og estetiske fag. Vi mener at dette også vil kunne legge press på skoleeiere og skoleledere når det gjelder å ansette lærere med formell fagkompetanse. Det gjør det også nødvendig å prioritere spesialrom, materialer og utstyr.

Innføring av praktisk eksamen kan i tillegg bidra til å styrke vurderingspraksis og kvalitetssikre det faglige innholdet i alle fag. KKS mener også at nye vurderingsformer og en praktisk eksamensform kan være et viktig tiltak for å gi elevene større medvirkning og åpne et mulighetsrom for å vise kompetanse og faglig potensiale på flere måter.

På oppdrag fra Statsforvalteren i Nordland bidrar Kunst- og kultursenteret, sammen med Matematikksenteret og Skrivsesenteret, i et pågående prosjekt som omhandler god undervisning og vurderingspraksis etter LK20.

Verksteder og utstyr for praktisk og utforskende læring

I tidligere innspill til Kunnskapsdepartementet har KKS påpekt behovet for å oppgradere klasserom, verksteder og utstyr slik at de ulike fagenes praktiske innhold og egenart kan ivaretas. KKS mener det er betimelig at det nå prioriteres ytterligere midler til skolebygg, verksteder og utstyr, slik mange lærere og skoler etterlyser.

Pedagogisk og kompetansebyggende støtte

I det nasjonale programmet for en mer praktisk skole inngår også å utvikle og bygge opp konkrete *faglige og kompetansebyggende støtteressurser* til hvert enkelt fag og til tverrfaglig samarbeid.

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen bidrar i sitt arbeid kontinuerlig til å styrke utforskende, praktisk og relevant læring innenfor det fagområdet vi er en del av, og på tvers av fagområder.

Kunst- og kultursenteret har en omfattende digital ressursbase med støtteressurser i de praktiske og estetiske fagene og tverrfaglige ressurser for hele opplæringsløpet. KKS har bidratt med kompetansehevingstiltak lokalt, regionalt og nasjonalt blant annet innenfor estetiske læringsprosesser, tverrfaglige tema, samisk kunst og kultur, digital formidling, kunstfag for elever med behov for ekstra tilrettelegging m.m. Vi har også hatt et FoU-samarbeid med Dembra og flere lærerutdanningsinstitusjoner om «Estetiske læringsprosesser, inkluderende læringsmiljø og forebygging av fordommer og utenforskap».

Nasjonale sentre

KKS ser positivt på at regjeringen anerkjenner de nasjonale sentrene som viktige bidragsyttere når det gjelder å heve kvaliteten på opplæringen i norsk barnehage og skole. Vi ser fram til nye oppdrag og midler for å fortsette arbeidet for en mer praktisk skole.

Referanser

Kunst- og kulturfag på vent?. Kartlegging og analyse av kunst- og kulturopplæring i grunnskolen i Norge 2022. (2023). Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæring

Universitetet i Oslo. (2021, 12. januar). *Læring gjennom å utforske*. Det utdanningsvitenskapelige fakultet

Stortinget

Postboks 1700 Sentrum

0026 Oslo

postmottak@stortinget.no

Sentralbord: 23 31 30 50

Ansvarlig redaktør: Mona Mortensen Krane

Nettredaktør: Lars Henie Barstad